

ഇന്ത്യയിലെ മനുഷ്യാവകാശങ്ങൾ

ചർച്ചാ പോയിന്റുകൾ

- ഇന്ത്യയിലെ മനുഷ്യാവകാശങ്ങൾ - ആമുഖവും പരിണാമവും
- മനുഷ്യാവകാശ സംരക്ഷണ നിയമം, 1993
- മനുഷ്യാവകാശ സംരക്ഷണ നിയമം (ഭേദഗതി) 2019

ഇന്ത്യയിലെ മനുഷ്യാവകാശങ്ങൾ

ആമുഖം

- മനുഷ്യാവകാശങ്ങളെക്കുറിച്ച് ഓർത്തിരിക്കേണ്ട അടിസ്ഥാന വസ്തുത, അവ നിയമനിർമ്മാണത്തിലൂടെയോ ഏതെങ്കിലും ശാസനയിലൂടെയോ ഏതെങ്കിലും രാഷ്ട്രീയ പരമാധികാരിയുടെ സമ്മാനമോ ഔദാര്യമോ അല്ല, മറിച്ച് മനുഷ്യന്റെ നിലനിൽപ്പിൽ അന്തർലീനമായ അവകാശങ്ങളാണ് എന്നതാണ്.
- ഈ അവകാശങ്ങൾ കൈകാര്യം ചെയ്യുന്ന ഏതൊരു നിയമത്തിന്റേയും ഉദ്ദേശ്യം അവരെ തിരിച്ചറിയുക, അവരുടെ വ്യായാമം നിയന്ത്രിക്കുക, അവ നടപ്പിലാക്കുന്നതിനും അനുബന്ധ കാര്യങ്ങൾക്കുമായി നൽകുക എന്നതാണ്.
- ഒരു പരിഷ്കൃത സമൂഹത്തിലെ ചില അടിസ്ഥാന അവകാശങ്ങളുടെ അലംഘനീയത ഈ ആമുഖത്തെ അടിസ്ഥാനമാക്കിയുള്ളതാണ്. മനുഷ്യാവകാശങ്ങൾ സാർവത്രികവും അവിഭാജ്യവും പരസ്പരാശ്രിതവുമാണ്.
- എല്ലാ മനുഷ്യരെയും മനുഷ്യകുടുംബത്തിലെ തുല്യ അംഗമാക്കുന്ന മാനുഷമായ മാനുഷിക അസ്തിത്വത്തിന്റെ എല്ലാ വശങ്ങളും ഉൾപ്പെടുത്തുന്നതിനാണ് പ്രായോഗികമായി 'മനുഷ്യാവകാശങ്ങൾ' നിർവചിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നത്.
- മനുഷ്യന്റെ അന്തസ്സാണ് മനുഷ്യാവകാശങ്ങളുടെ അന്തസ്സത്ത്. ഈ വശത്തെക്കുറിച്ചുള്ള വിശാലമായ ധാരണയും വ്യക്തിയുടെ അന്തസ്സിന്റെ പരിധിയെക്കുറിച്ചുള്ള വിലമതിപ്പുമാണ് മനുഷ്യാവകാശങ്ങളുടെ യഥാർത്ഥ വ്യാപ്തി നിർവചിക്കുന്നത്.

മനുഷ്യാവകാശങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാന സവിശേഷത

- മനുഷ്യരായതുകൊണ്ട് മാത്രം ആളുകൾക്ക് അവകാശങ്ങളുണ്ട്: മാനുഷമായ ഒരു മനുഷ്യജീവിതം നയിക്കാൻ ഓരോ വ്യക്തിക്കും അവകാശമുണ്ട്, കൂടാതെ എല്ലാ ആളുകൾക്കും ഒരേ നേട്ടം കൈവരിക്കുന്നതിനായി പ്രവർത്തിക്കാൻ. ജാതി, നിറം, മതം, ലിംഗഭേദം എന്നിവയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഈ അവകാശങ്ങൾ നിഷേധിക്കാനാവില്ല.
- മനുഷ്യാവകാശങ്ങൾ സാർവത്രികമാണ്: അവർ രാഷ്ട്രമോ വംശമോ ലിംഗമോ നിറമോ കണക്കിലെടുക്കുന്നില്ല. എല്ലാ രാഷ്ട്രങ്ങളിലും, നിറത്തിലും, വർഗത്തിലും, മതത്തിലും പെട്ട ആളുകൾക്ക് എല്ലായിടത്തും ഒരേ അവകാശമുണ്ട്. ലോകത്തിലെ എല്ലാ ഭൂഖണ്ഡങ്ങളിലെയും വികസിതവും വികസ്പരവുമായ രാജ്യങ്ങൾ അവരുടെ എല്ലാ പൗരന്മാർക്കും ഒരേ അവകാശങ്ങൾ ഉറപ്പുനൽകണം.
- മനുഷ്യാവകാശങ്ങൾ എല്ലാ ആളുകളെയും തുല്യരായി കാണുന്നു: "എല്ലാ മനുഷ്യരും സ്വതന്ത്രരും അവകാശങ്ങളിലും അന്തസ്സുകളിലും തുല്യരായി ജനിക്കുന്നു" എന്ന ആശയത്തെ പിന്തുടരുന്നു, അതിനാൽ ഒരേ അവസരങ്ങളും ചികിത്സയും അർഹിക്കുന്നു, അതേസമയം അവരുടെ

വ്യത്യസ്ത സംസ്കാരങ്ങളും പാരമ്പര്യങ്ങളും, രാഷ്ട്രീയ പ്രേരണ, ലൈംഗികത, സാമൂഹിക ഉത്ഭവം, പദവി മുതലായവ. അതിനാൽ, രാജ്യത്തെ എല്ലാ ആളുകൾക്കും ഒരേ അവസരങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കാൻ ഗവൺമെന്റുകൾ പ്രവർത്തിക്കണം, മാത്രമല്ല സമൂഹത്തിലെ ചില വിഭാഗങ്ങൾക്ക് ആ അവസരങ്ങൾ ഒരേപോലെയാക്കാനുള്ള അധിക ജോലിയും ഇതിൽ ഉൾപ്പെട്ടേക്കാം; ഉദാ: സ്ത്രീകളും കുട്ടികളും വികലാംഗരും.

- ഈ അവകാശങ്ങൾ പ്രാഥമികമായി വ്യക്തികൾക്കുള്ളതാണ്: ഇതിനർത്ഥം അവർ ഒരു വ്യക്തിയും ഭരണകൂടവും തമ്മിലുള്ള ബന്ധത്തെക്കുറിച്ചാണ്. തൽഫലമായി, എല്ലാവർക്കും അവരുടെ അവകാശങ്ങൾ പൂർണ്ണമായും ആസ്വദിക്കാനും സ്വതന്ത്രമായി വിനിയോഗിക്കാനും കഴിയുന്ന ഒരു സമൂഹം സൃഷ്ടിക്കേണ്ടത് സർക്കാരാണ്.
- മനുഷ്യാവകാശങ്ങൾ മാനവികതയുടെ അടിസ്ഥാന തത്വങ്ങളെ ഉൾക്കൊള്ളുന്നു: ഈ അവകാശങ്ങൾ മനുഷ്യന്റെ വ്യക്തിത്വത്തിന്റെ വികാസത്തിനും മനുഷ്യന്റെ അന്തസ്സിനും വേണ്ടിയുള്ള അടിസ്ഥാനമാണ്. ജീവിക്കാനുള്ള അവകാശം, അടിമത്തത്തിൽ നിന്നുള്ള സ്വാതന്ത്ര്യം, പീഡനത്തിൽ നിന്നുള്ള സ്വാതന്ത്ര്യം എന്നിവയാണ് അത്തരം അവകാശങ്ങളുടെ ഉദാഹരണങ്ങൾ.
- മനുഷ്യാവകാശങ്ങളുടെ പ്രോത്സാഹനവും സംരക്ഷണവും ദേശീയ അതിരുകളിൽ മാത്രം ഒതുങ്ങുന്നില്ല, മറിച്ച് ലോകമെമ്പാടും പ്രയോഗിക്കുന്ന ചില ആദർശങ്ങളെ വ്യവസ്ഥപ്പെടുത്തുന്നു: ഈ അവകാശങ്ങൾക്കുള്ള പ്രൊമോഷൻ, സംരക്ഷണം, ആദരവ് എന്നിവ തൃപ്തിപ്പെടുത്തുന്ന വ്യവസ്ഥകൾ നിറവേറ്റുന്നതിന് മനുഷ്യാവകാശങ്ങൾ രാജ്യങ്ങളെ ചുമതലപ്പെടുത്തുന്നു.

മനുഷ്യാവകാശങ്ങളുടെ പരിണാമം

- യൂറോപ്പിലെ ചില ആദ്യകാല ദേശീയ ചാർട്ടറുകളിലും ഭരണഘടനകളിലും അവകാശങ്ങളുടെ ഒരു ബില്ലിന്റെ സംയോജനം ഈ ആശയം സമീപകാല ഉത്ഭവമല്ലെന്ന് സൂചിപ്പിക്കുന്നു.
- 1215-ലെ മാഗ്നാകാർട്ട, 1579-ലെ യൂണിയൻ ഓഫ് യൂടെക്റ്റ് (നെതർലാൻഡ്), 1689-ലെ ബ്രിട്ടീഷ് ബിൽ ഓഫ് റൈറ്റ്സ് എന്നിവയായിരുന്നു ചില മുഖ്യ സ്വാതന്ത്ര്യങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള ആശയത്തെ പിന്തുണയ്ക്കുന്ന ആദ്യകാല യൂറോപ്യൻ ചാർട്ടറുകൾ.
- ഈ ചാർട്ടറുകൾ ഒരു പ്രത്യേക പദവി കൈവശം വെച്ചാൽ ഒരാൾക്ക് അവകാശപ്പെടാനാകുന്ന ചില സ്വാതന്ത്ര്യങ്ങൾ വ്യക്തമാക്കിയിട്ടുണ്ട്, അത് എല്ലാം ഉൾക്കൊള്ളുന്നവയല്ല, മറിച്ച് ഒരു വ്യക്തിക്ക് നൽകപ്പെട്ടതാണ്. അടുത്ത ഏതാനും നൂറ്റാണ്ടുകളിൽ, സ്വാതന്ത്ര്യം എന്ന ആശയം പദവിയിൽ നിന്ന് ക്രമേണ വേർപെടുത്തുകയും എല്ലാ മനുഷ്യരുടെയും അവകാശമായി വീക്ഷിക്കപ്പെടുകയും ചെയ്തു.
- വടക്കേ അമേരിക്കയിലെ ബ്രിട്ടീഷ് കോളനികൾ സ്വാതന്ത്ര്യത്തിനായി പരിശ്രമിക്കുകയും സാർവത്രിക സമത്വം, ചില അനിഷേധ്യമായ അവകാശങ്ങളുടെ അസ്തിത്വം എന്നിവയെ അടിസ്ഥാനമാക്കി 1776-ൽ സ്വന്തം സ്വാതന്ത്ര്യ പ്രഖ്യാപനം നടത്തുകയും ചെയ്ത സമയം കൂടിയാണിത്. ഈ രേഖകൾ ഒടുവിൽ അമേരിക്കൻ ഭരണഘടനയുടെ ഭാഗമായ അമേരിക്കൻ ബിൽ ഓഫ് റൈറ്റ്സിൽ ഉൾപ്പെടുത്തി. ഈ ആശയത്തിന്റെ അന്തർദേശീയ വളർച്ച 1789-ലെ ഫ്രഞ്ച് മനുഷ്യാവകാശ പ്രഖ്യാപനത്തിലൂടെ പ്രകടമാക്കാൻ കഴിയും.

- 18-ഉം 19-ഉം നൂറ്റാണ്ടുകളിലെ അവകാശങ്ങളെ 'ക്ലാസിക്ക' അവകാശങ്ങൾ എന്ന് വിളിക്കാം, വ്യക്തിയുടെ സ്വാതന്ത്ര്യവുമായി ബന്ധപ്പെട്ടതും നിരവധി ദേശീയ ഭരണഘടനകളിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. തൊഴിൽ, വിദ്യാഭ്യാസം, ആരോഗ്യം, ക്ഷേമം എന്നീ മേഖലകളിൽ ഇന്ന് ഗവൺമെന്റുകൾ പുതിയ അവകാശങ്ങൾ നൽകുന്നു. ഇവയെ സാമൂഹിക അവകാശങ്ങൾ എന്ന് വിളിക്കുന്നു.
- സാമൂഹിക അവകാശങ്ങൾ ആദ്യമായി അന്തർദേശീയ നിയന്ത്രണങ്ങളിൽ ഉൾക്കൊണ്ടിരുന്നു, ഉദാഹരണത്തിന്, ഇന്റർനാഷണൽ ലേബർ ഓർഗനൈസേഷൻ (ഐഎൽഒ) 1919 ൽ സ്ഥാപിതമായതും വിവിധ തൊഴിൽ നിയന്ത്രണങ്ങളുടെ ഉപജ്ഞാതാവായിരുന്നു.
- രണ്ടാം ലോകമഹായുദ്ധത്തിന്റെ അതിഭീകരമായ ക്രൂരതകൾ നിലവിലെ 'മനുഷ്യാവകാശ യുഗത്തിന്റെ' തുടക്കം കുറിക്കുന്നു എന്ന് പറയാം, കാരണം അവരുടെ പൗരന്മാരോട് എങ്ങനെ പെരുമാറണമെന്ന് തീരുമാനിക്കേണ്ടത് വ്യക്തിഗത രാഷ്ട്രമാണ് എന്ന കാഴ്ചപ്പാട് അവർ അവസാനിപ്പിച്ചു.
- ഐക്യരാഷ്ട്രസഭയുടെ ചാർട്ടറിന്റെ ആമുഖം മൗലിക മനുഷ്യാവകാശങ്ങളിലുള്ള വിശ്വാസം വീണ്ടും ഉറപ്പിക്കുന്നു.....". വർഗം, ലിംഗഭേദം, ഭാഷ, മതം എന്നിങ്ങനെയുള്ള വ്യത്യാസമില്ലാതെ എല്ലാവർക്കുമായി മനുഷ്യാവകാശങ്ങളോടും മൗലിക സ്വാതന്ത്ര്യങ്ങളോടും ബഹുമാനം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുകയും പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നത് ഐക്യരാഷ്ട്രസഭയുടെ ലക്ഷ്യങ്ങളിലൊന്നാണെന്ന് യുഎൻ ചാർട്ടറിന്റെ ആർട്ടിക്കിൾ 1 പറയുന്നു. അതിനാൽ, മനുഷ്യാവകാശങ്ങൾ അന്താരാഷ്ട്ര സമൂഹത്തിന്റെ നിയമപരമായ ആശങ്കയാണ്. യുഎൻ ചാർട്ടറിൽ ഒപ്പുവെച്ചവർ വ്യക്തിഗതമായും കൂട്ടായും മനുഷ്യാവകാശങ്ങൾ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള ഉത്തരവാദിത്തം ഏറ്റെടുക്കുന്നു.
- 1946-ൽ, യുഎൻ മനുഷ്യാവകാശ കമ്മീഷൻ സ്ഥാപിതമായി, രണ്ട് വർഷത്തിനുള്ളിൽ അത് മനുഷ്യാവകാശങ്ങളുടെ സാർവത്രിക പ്രഖ്യാപനത്തിന്റെ കരട് തയ്യാറാക്കി, അത് 1948-ൽ യുഎൻ ജനറൽ അസംബ്ലി (യുഎൻജിഎ) അംഗീകരിച്ചു.
- 1966-ൽ പൗര-രാഷ്ട്രീയ അവകാശങ്ങൾ സംബന്ധിച്ച അന്താരാഷ്ട്ര ഉടമ്പടിയും സാമ്പത്തിക, സാമൂഹികവും സാംസ്കാരികവുമായ അവകാശങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള അന്താരാഷ്ട്ര ഉടമ്പടി. സിവിൽ, പൊളിറ്റിക്കൽ റൈറ്റ്സ് സംബന്ധിച്ച അന്താരാഷ്ട്ര ഉടമ്പടിയുടെ ഒന്നാമത്തെയും രണ്ടാമത്തെയും ഓപ്ഷണൽ പ്രോട്ടോക്കോളുകൾക്കൊപ്പം, ഈ അഞ്ച് രേഖകളും അന്താരാഷ്ട്ര മനുഷ്യാവകാശ ബിൽ ഉൾക്കൊള്ളുന്നു.
- അങ്ങനെ, അന്താരാഷ്ട്രതലത്തിൽ അംഗീകരിക്കപ്പെട്ട മനുഷ്യാവകാശങ്ങൾ ഒരു പുതിയ അന്തർദേശീയ 'നാഗരികതയുടെ നിലവാരം' ആയി മാറിയിരിക്കുന്നു. രണ്ടാം ലോകമഹായുദ്ധത്തിനുശേഷം, അന്താരാഷ്ട്ര സമൂഹത്തിലെ അംഗത്വത്തിന് യോഗ്യത നേടുന്നതിന്, നീതിയുടെ പങ്കിട്ട മാനദണ്ഡങ്ങൾ പാലിക്കുക എന്ന ധാർമികമായി ആകർഷകമായ ആശയം വീണ്ടും സ്ഥിരീകരിക്കുന്ന അന്താരാഷ്ട്ര മനുഷ്യാവകാശ കോഡിന്റെ ഒരു ബോധി വികസിപ്പിച്ചെടുത്തിട്ടുണ്ട്. അത് രാഷ്ട്രീയ നിയമസാധുതയുടെ ഘടകമായി മാറിയിരിക്കുന്നു. പരിഷ്കൃത പെരുമാറ്റത്തിന്റെ ഈ മാനദണ്ഡങ്ങൾ ദേശീയ അന്തർദേശീയ നിയമസാധുതയെ ബന്ധിപ്പിക്കുന്നു.

- സുസ്ഥിര വികസനത്തിനായുള്ള 'അവകാശങ്ങൾ' വീക്ഷണത്തോടെയുള്ള വികസനത്തെ വീക്ഷിക്കുന്നത് അടിസ്ഥാനം നേടുന്നതായി തോന്നുന്നു. 'എല്ലാ മനുഷ്യാവകാശങ്ങളും എല്ലാവർക്കും', 'ലോകം ഒരു കുടുംബം' എന്നീ നിലവിലെ മുദ്രവാക്യങ്ങൾക്കൊപ്പം 'നമ്മളെല്ലാവരും ഒരുപോലെ മനുഷ്യരാണ്' എന്നത് ഇപ്പോൾ കൂടുതൽ സ്വീകാര്യമാണെന്ന് തോന്നുന്നു. **ഇന്ത്യക്കാരെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ഇതൊന്നും പുതിയ കാര്യമല്ല. 'സർവേ ഭവന്തു സുഖിനഃ', 'വസുധൈവ കുടുംബകം' എന്നിങ്ങനെ നമ്മൾ പണ്ടേ വിശ്വസിച്ചിരുന്നു.**

ഇന്ത്യയിലെ മനുഷ്യാവകാശങ്ങൾ

- ഇന്ത്യൻ ഭരണഘടന മനുഷ്യാവകാശങ്ങളുടെ പ്രാധാന്യം കൃത്യമായി അംഗീകരിക്കുകയും സമത്വത്തിനുള്ള അവകാശം, സ്വാതന്ത്ര്യത്തിനുള്ള അവകാശം, ചൂഷണത്തിനെതിരായ അവകാശം, മതസ്വാതന്ത്ര്യം, സാംസ്കാരികവും വിദ്യാഭ്യാസപരവുമായ അവകാശങ്ങൾ, അവകാശങ്ങൾ എന്നിവ ഉൾപ്പെടുന്ന ഭാഗം-III-ൽ ചില മൗലികാവകാശങ്ങൾ ഉറപ്പുനൽകുന്നു. ഭരണഘടനാപരമായ പരിഹാരങ്ങളിലേക്ക്.
- ഈ മൗലികാവകാശങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കുന്നതിനായി ഇന്ത്യൻ സുപ്രീം കോടതിയുടെ യഥാർത്ഥ അധികാരപരിധിയുടെ രൂപത്തിൽ ഭരണഘടനാപരമായ പരിഹാരത്തിനുള്ള അവകാശം ആർട്ടിക്കിൾ 32 നൽകുന്നു. അവരുടെ മനുഷ്യാവകാശങ്ങളുടെ കടന്നുകയറ്റത്തിനെതിരെയുള്ള വ്യക്തികളുടെ സംരക്ഷണമാണിത്.
- ഇന്ത്യൻ ഭരണഘടനയുടെ നാലാം ഭാഗം സംസ്ഥാന നയത്തിന്റെ നിർദ്ദേശക തത്വങ്ങൾ ഉൾക്കൊള്ളുന്നു, അവ ഭരണത്തിലെ അടിസ്ഥാന തത്വങ്ങളാണ്, ഭരണകൂടം അതിന്റെ നയങ്ങൾ രൂപീകരിക്കുമ്പോൾ പാലിക്കേണ്ടതാണ്. ജനങ്ങളുടെ ക്ഷേമം, സാമൂഹിക നീതി, ജോലി ചെയ്യാനുള്ള അവകാശം, വിദ്യാഭ്യാസം, സാമൂഹിക സുരക്ഷ, ന്യായവും മാനുഷികവുമായ തൊഴിൽ സാഹചര്യങ്ങൾ, ദുർബലരുടെ താൽപ്പര്യങ്ങൾ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കൽ എന്നിവയ്ക്കായി ഒരു സാമൂഹിക ക്രമം ഉറപ്പാക്കാനുള്ള ഭരണകൂടത്തിന്റെ കടമ ഇതിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു. വിഭാഗങ്ങൾ, പോഷകാഹാര നിലവാരവും ജീവിത നിലവാരവും ഉയർത്തുന്നതിനും പൊതുജനാരോഗ്യം മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിനും പരിസ്ഥിതി, പരിസ്ഥിതി, വന്യജീവി എന്നിവയുടെ സംരക്ഷണവും മെച്ചപ്പെടുത്തലും.
- കൂടാതെ, മൗലികാവകാശങ്ങളുടെ ഗ്യാരന്റി ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നതിനുള്ള വിശാലമായ ശ്രേണി ഉൾക്കൊള്ളുന്ന ഓരോ പൗരന്റെയും മൗലിക കടമകൾ ആർട്ടിക്കിൾ 51A (ഭരണഘടനയുടെ ഭാഗം IVA) ൽ ഉണ്ട്. മൗലികാവകാശങ്ങൾ നടപ്പാക്കാൻ സുപ്രീം കോടതിയെ അധികാരപ്പെടുത്തുന്ന ആർട്ടിക്കിൾ 32 കൂടാതെ, അതിന്റെ അധികാരം വിനിയോഗിക്കാൻ ഹൈക്കോടതിക്ക് ആർട്ടിക്കിൾ 226-ന്റെ അധികാരം നൽകിയിട്ടുണ്ട്.
- മനുഷ്യാവകാശങ്ങൾ സംരക്ഷിക്കുന്നതിനും നടപ്പിലാക്കുന്നതിനുമുള്ള ഉയർന്ന ജുഡീഷ്യറിയുടെ പ്രാഥമിക കടമ ഭരണഘടനാപരമായ ഉത്തരവാണ്. ജുഡീഷ്യൽ അവലോകനം പോലെ നിയമവാഴ്ച നമ്മുടെ ഭരണഘടനയുടെ അടിസ്ഥാന സവിശേഷതയാണ്.

- മനുഷ്യാവകാശങ്ങൾ വിപുലീകരിക്കുന്നതിൽ ഇന്ത്യയുടെ പരമോന്നത നീതിപീഠത്തിന്റെ പങ്ക് പ്രശംസനീയമാണ്, ഭരണഘടനയുടെ ആർട്ടിക്കിൾ 21 ഏറ്റവും ഫലപ്രദമായ അനുച്ഛേദമായി അത് കണ്ടെത്തി. മനുഷ്യന്റെ അന്തസ്സിനുള്ള അവകാശം, ആരോഗ്യകരമായ അന്തരീക്ഷത്തിനുള്ള അവകാശം, സാമൂഹിക സുരക്ഷയ്ക്കുള്ള അവകാശം, ബാല്യം സംരക്ഷിക്കാനുള്ള അവകാശം, തുടങ്ങിയ ആർട്ടിക്കിൾ പ്രകാരമുള്ള അവകാശങ്ങളുടെ ലംഘനത്തിന് നഷ്ടപരിഹാരം നൽകണമെന്ന് നിരവധി കേസുകളിൽ ഇന്ത്യൻ സുപ്രീം കോടതി പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. .
- 1948-ലെ സാർവത്രിക മനുഷ്യാവകാശ പ്രഖ്യാപനം ഇന്ത്യൻ ഭരണഘടനയുടെ ഡ്രാഫ്റ്റിംഗിൽ (ഭാഗങ്ങൾ III, IV) ചെലുത്തിയ സ്വാധീനം ഉടനീളം അനുഭവപ്പെടുന്നു. മനുഷ്യാവകാശങ്ങളുടെ സാർവത്രിക പ്രഖ്യാപനത്തിലും ചില സംവരണങ്ങളോടെയുള്ള രണ്ട് ഉടമ്പടികളിലും ഇന്ത്യ അംഗീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്.

മനുഷ്യാവകാശ സംരക്ഷണ നിയമം, 1993

ലക്ഷ്യം

- ഒരു ദേശീയ മനുഷ്യാവകാശ കമ്മീഷൻ, സംസ്ഥാനങ്ങളിലെ സംസ്ഥാന മനുഷ്യാവകാശ കമ്മീഷനുകൾ, മനുഷ്യാവകാശ കോടതികൾ എന്നിവയുടെ മെച്ചപ്പെട്ട മനുഷ്യാവകാശ സംരക്ഷണത്തിനും അതുമായി ബന്ധപ്പെട്ടതോ ആകസ്മികമായതോ ആയ കാര്യങ്ങൾക്കായി വ്യവസ്ഥ ചെയ്യുന്ന ഒരു നിയമമാണിത്.

നിയമത്തിന്റെ സവിശേഷതകൾ

- ആക്ടിന്റെ 3-ാം വകുപ്പ് അനുസരിച്ച്, ഈ നിയമത്തിന് കീഴിൽ നൽകിയിരിക്കുന്ന അധികാരങ്ങൾ വിനിയോഗിക്കാനും നിയുക്തമായ പ്രവർത്തനങ്ങൾ നിർവഹിക്കാനും ദേശീയ മനുഷ്യാവകാശ കമ്മീഷൻ എന്നറിയപ്പെടുന്ന ഒരു ബോഡി കേന്ദ്ര സർക്കാർ രൂപീകരിക്കും.
- കമ്മീഷൻ ഇനിപ്പറയുന്നവ ഉൾക്കൊള്ളുന്നു -
 - സുപ്രീം കോടതിയുടെ ഇന്ത്യയുടെ ചീഫ് ജസ്റ്റിസായിരുന്ന ഒരു ചെയർപേഴ്സൺ
 - സുപ്രീം കോടതിയിലെ ഒരു ജഡ്ജിയോ ആയിരുന്നതോ ആയ ഒരു അംഗം
 - ഒരു ഹൈക്കോടതിയുടെ ചീഫ് ജസ്റ്റിസായ അല്ലെങ്കിൽ ആയിരുന്ന ഒരു അംഗം
 - മനുഷ്യാവകാശങ്ങളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട കാര്യങ്ങളിൽ അറിവോ പ്രായോഗിക പരിചയമോ ഉള്ള വ്യക്തികളിൽ നിന്ന് രണ്ട് അംഗങ്ങളെ നിയമിക്കണം.
 - നിയമപ്രകാരം, ദേശീയ പട്ടികജാതി കമ്മീഷൻ, ദേശീയ ന്യൂനപക്ഷ കമ്മീഷൻ, ദേശീയ പട്ടികവർഗ കമ്മീഷൻ, ദേശീയ വനിതാ കമ്മീഷൻ തുടങ്ങിയ വിവിധ കമ്മീഷനുകളുടെ അധ്യക്ഷന്മാർ എൻഎച്ച്ആർസിയിൽ അംഗങ്ങളാണ്.
 - കമ്മീഷന്റെ ചീഫ് എക്സിക്യൂട്ടീവ് ഓഫീസറായ ഒരു സെക്രട്ടറി ജനറൽ ഉണ്ടായിരിക്കും.

- കമ്മീഷന്റെ ആസ്ഥാനം ഡൽഹിയിലായിരിക്കും, കമ്മീഷൻ കേന്ദ്ര സർക്കാരിന്റെ മുൻ അനുമതിയോടെ ഇന്ത്യയിലെ മറ്റ് സ്ഥലങ്ങളിൽ ഓഫീസുകൾ സ്ഥാപിക്കാവുന്നതാണ്.

ദേശീയ മനുഷ്യാവകാശ കമ്മീഷൻ (NHRC)

- 1993-ൽ സ്ഥാപിതമായ ദേശീയ മനുഷ്യാവകാശ കമ്മീഷൻ (NHRC), 2006-ൽ ഭേദഗതി വരുത്തിയ 1993-ലെ മനുഷ്യാവകാശ സംരക്ഷണ നിയമത്തിലെ വ്യവസ്ഥകൾ അനുസരിച്ച് ഒരു സ്വതന്ത്ര നിയമപരമായ സ്ഥാപനമാണ്.
- NHRC യുടെ ഘടന മുകളിൽ പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്, എന്നാൽ അതിന്റെ പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ ഇവ ഉൾപ്പെടുന്നു:
 - ഇന്ത്യയിലെ മനുഷ്യാവകാശ ലംഘനവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പരാതികൾ സ്വമേധയാ അല്ലെങ്കിൽ ഒരു നിവേദനം ലഭിച്ചതിന് ശേഷം NHRC അന്വേഷിക്കാം.
 - മനുഷ്യാവകാശ ലംഘനം സംബന്ധിച്ച ഏതൊരു ആരോപണവും ഉൾപ്പെടുന്ന ഏത് ജുഡീഷ്യൽ പ്രക്രിയയിലും എൻഎച്ച്ആർസിക്ക് ഇടപെടാൻ കഴിയും.
 - തടവുകാരുടെ ജീവിത സാഹചര്യങ്ങൾ നിരീക്ഷിക്കുന്നതിന് സംസ്ഥാന സർക്കാരുകളുടെ നിയന്ത്രണത്തിലുള്ള ഏത് ജയിലും/സ്ഥാപനവും ഇതിന് സന്ദർശിക്കാം. അധികാരികൾക്ക് അതിന്റെ നിരീക്ഷണങ്ങളെ അടിസ്ഥാനമാക്കി കൂടുതൽ ശുപാർശകൾ നൽകാം.
 - മനുഷ്യാവകാശങ്ങൾ സംരക്ഷിക്കുന്ന ഭരണഘടനയുടെ വ്യവസ്ഥകൾ അവലോകനം ചെയ്യാനും ആവശ്യമായ പുനഃസ്ഥാപന നടപടികൾ നിർദ്ദേശിക്കാനും എൻഎച്ച്ആർസിക്ക് കഴിയും.
 - മനുഷ്യാവകാശ മേഖലയിലെ ഗവേഷണങ്ങളും എൻഎച്ച്ആർസി പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നു.
 - സമൂഹത്തിന്റെ വിവിധ മേഖലകളിൽ മനുഷ്യാവകാശ ബോധവൽക്കരണവും വിവിധ മാധ്യമങ്ങളിലൂടെ സാക്ഷരതയും NHRC പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നു.
 - ഇന്ത്യയിലെ മനുഷ്യാവകാശ ലംഘനങ്ങൾ തടയാൻ കഴിയുന്ന ഉചിതമായ നടപടികൾ കേന്ദ്ര-സംസ്ഥാന സർക്കാരുകൾക്ക് ശുപാർശ ചെയ്യാൻ എൻഎച്ച്ആർസിക്ക് അധികാരമുണ്ട്.
 - പാർലമെന്റിന്റെ ഇരുസഭകൾക്കും മൂന്നിൽ വയ്ക്കുന്ന എൻഎച്ച്ആർസിയുടെ വാർഷിക റിപ്പോർട്ട് ഇന്ത്യൻ പ്രസിഡന്റിന് ലഭിക്കുന്നു.
- **അംഗങ്ങളുടെ നിയമന സമിതി:** ഒരു സെലക്ഷൻ കമ്മിറ്റി സ്ഥാനാർത്ഥികളെ രാഷ്ട്രപതിക്ക് ശുപാർശ ചെയ്യും. സെലക്ഷൻ കമ്മിറ്റി ഉൾപ്പെടുന്നു:
 - പ്രധാനമന്ത്രി (ചെയർമാൻ)
 - ലോക്സഭാ സ്പീക്കർ
 - കേന്ദ്ര ആഭ്യന്തര മന്ത്രി
 - രാജ്യസഭയുടെ ഡെപ്യൂട്ടി ചെയർമാൻ
 - പാർലമെന്റിന്റെ ഇരുസഭകളിലും പ്രതിപക്ഷ നേതാക്കൾ

സംസ്ഥാന മനുഷ്യാവകാശ കമ്മീഷൻ (SHRC)

- സംസ്ഥാന ലിസ്റ്റിലും കൺകൺറ്റ് ലിസ്റ്റിലും വ്യക്തമാക്കിയിട്ടുള്ള കാര്യങ്ങളിൽ മനുഷ്യാവകാശ ലംഘനത്തെക്കുറിച്ച് അന്വേഷിക്കും. എന്നാൽ എൻഎച്ച്ആർസിയോ മറ്റേതെങ്കിലും നിയമപരമായ കമ്മീഷനോ ഇതിനകം അന്വേഷിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ, എസ്എച്ച്ആർസി അത് അന്വേഷിക്കില്ല. ലക്ഷ്യങ്ങളും ചുമതലകളും NHRC പോലെ തന്നെ.

അംഗങ്ങൾ

- ഇതിന് ഒരു ചെയർമാനും രണ്ട് അംഗങ്ങളുമുണ്ട്. ചെയർമാൻ എച്ച്സിയുടെ വിരമിച്ച ചീഫ് ജസ്റ്റിസും അംഗങ്ങൾ 7 വർഷത്തെ പരിചയമുള്ള എച്ച്സി അല്ലെങ്കിൽ ജില്ലാ ജഡ്ജിയും, കൂടാതെ മനുഷ്യാവകാശ മേഖലയിൽ അറിവോ പ്രായോഗിക പരിചയമോ ഉള്ള ആളോ ആയിരിക്കണം.
- എസ്എച്ച്ആർസിയുടെ ചെയർപേഴ്സണെയും അംഗങ്ങളെയും ഗവർണർ നിയമിക്കുന്നു, ഇതിൽ ഉൾപ്പെടുന്ന ഒരു കമ്മിറ്റിയുടെ ശുപാർശ പ്രകാരം:
 - മുഖ്യമന്ത്രി (ചെയർപേഴ്സൺ)
 - ആഭ്യന്തര മന്ത്രി
 - നിയമസഭാ കൗൺസിലിലെ പ്രതിപക്ഷ നേതാവ്
 - നിയമസഭയിലെ പ്രതിപക്ഷ നേതാവ്
 - നിയമസഭാ സ്പീക്കർ
 - ലെജിസ്ലേറ്റീവ് കൗൺസിൽ ചെയർമാൻ
 - ഹൈക്കോടതിയിലെ സിറ്റിംഗ് ജഡ്ജിയെയോ സിറ്റിംഗ് ജില്ലാ ജഡ്ജിയെയോ നിയമിക്കാൻ ഹൈക്കോടതി സിജെയുടെ ശുപാർശകൾക്ക് ശേഷം മാത്രമേ കഴിയൂ.
 - അംഗങ്ങൾ ഓഫീസ് ഏറ്റെടുക്കുന്നത് അവസാനിപ്പിച്ചാൽ, കേന്ദ്ര-സംസ്ഥാന സർക്കാരിന് കീഴിലുള്ള ഒരു നിയമനത്തിനും അവർക്ക് അർഹതയില്ല. അംഗങ്ങൾക്ക് പ്രായപരിധിക്ക് വിധേയമായി വീണ്ടും നിയമനത്തിന് അർഹതയുണ്ട്. കാലാവധി 70 വയസ്സ് അല്ലെങ്കിൽ 5 വർഷം.

നീക്കം ചെയ്യൽ നടപടിക്രമം

- പാപ്പരത്തം, അസ്വാസ്ഥ്യമുള്ള മനസ്സ്, ശരീരത്തിന്റേയോ മനസ്സിന്റേയോ വൈകല്യം, ഒരു കുറ്റകൃത്യത്തിന് തടവിന് ശിക്ഷിക്കപ്പെട്ടത്, അല്ലെങ്കിൽ ശമ്പളമുള്ള ജോലിയിൽ ഏർപ്പെട്ടിരിക്കുക തുടങ്ങിയ കാരണങ്ങളാൽ പ്രസിഡന്റാണ് നീക്കം ചെയ്യുന്നത്.
- എസ്സി അന്വേഷണത്തിൽ കുറ്റക്കാരനാണെന്ന് കണ്ടെത്തിയാൽ, തെളിയിക്കപ്പെട്ട മോശം പെരുമാറ്റത്തിനോ കഴിവില്ലായ്മയ്ക്കോ അദ്ദേഹത്തെ നീക്കം ചെയ്യാനും കഴിയും. ഗവർണർക്ക് കത്തെഴുതി അവർക്ക് രാജിവെക്കാം.

അധികാരങ്ങൾ

- ഒരു സിവിൽ കോടതിയുടെ അധികാരം കമ്മീഷനുള്ള, കേസുകൾ നടന്ന് ഒരു വർഷത്തിനുള്ളിൽ ലഭിച്ചാൽ കോടതിക്ക് കോടതിയെ സമീപിക്കാം.
- ഇരയ്ക്ക് നഷ്ടപരിഹാരം നൽകാനും കുറ്റാരോപിതനെ പ്രോസിക്യൂട്ട് ചെയ്യാനും ഇതിന് ശുപാർശ ചെയ്യാം. എന്നാൽ അത്തരം ശുപാർശകൾ നിർബന്ധമല്ല.
- സംസ്ഥാന നിയമനിർമ്മാണ സഭകൾക്ക് അവരുടെ ശുപാർശകളും ഉപദേശം സ്വീകരിക്കാത്തതിന്റെ കാരണങ്ങളും സഹിതം ഇത് പ്രത്യേകമോ വാർഷികമോ ആയ റിപ്പോർട്ടുകൾ സമർപ്പിക്കുന്നു.

മനുഷ്യാവകാശ സംരക്ഷണ നിയമം (ഭേദഗതി) 2019

പ്രധാന മാറ്റങ്ങൾ

- **എൻഎച്ച്ആർസിയുടെ ഘടന:** നിയമപ്രകാരം, സുപ്രീം കോടതി ചീഫ് ജസ്റ്റിസായിരുന്ന വ്യക്തിയാണ് എൻഎച്ച്ആർസിയുടെ അധ്യക്ഷൻ. സുപ്രീം കോടതി ചീഫ് ജസ്റ്റിസോ സുപ്രീം കോടതി ജഡ്ജിയോ ആയിരുന്ന ഒരാൾ എൻഎച്ച്ആർസിയുടെ അധ്യക്ഷനാകുമെന്ന് നിയമം ഭേദഗതി ചെയ്യുന്നു.
- മനുഷ്യാവകാശങ്ങളെക്കുറിച്ച് അറിവുള്ള രണ്ടുപേരെ എൻഎച്ച്ആർസിയിൽ അംഗങ്ങളായി നിയമിക്കാൻ നിയമം വ്യവസ്ഥ ചെയ്യുന്നു. മൂന്ന് അംഗങ്ങളെ നിയമിക്കുന്നതിന് ഈ നിയമം ഭേദഗതി ചെയ്യുന്നു, അതിൽ ഒരാളെങ്കിലും ഒരു സ്ത്രീയായിരിക്കും. നിയമപ്രകാരം, ദേശീയ പട്ടികജാതി കമ്മീഷൻ, പട്ടികവർഗ്ഗ ദേശീയ കമ്മീഷൻ, ദേശീയ വനിതാ കമ്മീഷൻ തുടങ്ങിയ വിവിധ കമ്മീഷനുകളുടെ അധ്യക്ഷന്മാർ എൻഎച്ച്ആർസിയിൽ അംഗങ്ങളാണ്.
- ദേശീയ പിന്നാക്ക വിഭാഗ കമ്മീഷൻ, ദേശീയ ബാലാവകാശ സംരക്ഷണ കമ്മീഷൻ, വികലാംഗർക്കായുള്ള ചീഫ് കമ്മീഷണർ എന്നിവരെ എൻഎച്ച്ആർസിയിൽ അംഗങ്ങളായി ഉൾപ്പെടുത്താൻ നിയമം വ്യവസ്ഥ ചെയ്യുന്നു.
- **SHRC ചെയർപേഴ്സൺ:** ആക്ട് പ്രകാരം, SHRC യുടെ ചെയർപേഴ്സൺ ഒരു ഹൈക്കോടതി ചീഫ് ജസ്റ്റിസ് ആയിരുന്ന വ്യക്തിയാണ്. ഒരു ഹൈക്കോടതി ചീഫ് ജസ്റ്റിസോ ജഡ്ജിയോ ആയിരുന്ന ഒരാൾ എൻഎച്ച്ആർസിയുടെ ചെയർപേഴ്സണായിരിക്കുമെന്ന് നിയമം ഭേദഗതി ചെയ്യുന്നു.
- **കാലാവധി:** എൻഎച്ച്ആർസിയുടെയും എസ്എച്ച്ആർസിയുടെയും ചെയർപേഴ്സണും അംഗങ്ങളും അഞ്ച് വർഷമോ എഴുപത് വയസ്സ് വരെയോ, ഏതാണോ നേരത്തെയോ ആ പദവിയിൽ തുടരുന്നെന്ന് നിയമം പറയുന്നു. ഈ നിയമം മൂന്ന് വർഷമായി അല്ലെങ്കിൽ എഴുപത് വയസ്സ് തികയുന്നതുവരെ, ഏതാണോ ആദ്യം അത് ഓഫീസ് കാലാവധി കുറയ്ക്കുന്നു. കൂടാതെ, എൻഎച്ച്ആർസിയിലെയും എസ്എച്ച്ആർസിയിലെയും അംഗങ്ങളെ അഞ്ച് വർഷത്തേക്ക് വീണ്ടും നിയമിക്കുന്നതിനും നിയമം അനുവദിക്കുന്നു. പുനർനിയമനത്തിനുള്ള അഞ്ച് വർഷത്തെ പരിധി ഈ നിയമം എടുത്തുകളയുന്നു.

- **സെക്രട്ടറി ജനറലിന്റെ അധികാരങ്ങൾ:** ഈ നിയമം NHRC യുടെ സെക്രട്ടറി ജനറലിനും SHRC യുടെ ഒരു സെക്രട്ടറിക്കും വേണ്ടി വ്യവസ്ഥ ചെയ്യുന്നു, അവർ അവർക്ക് നിയോഗിക്കാവുന്ന അധികാരങ്ങൾ വിനിയോഗിക്കുന്നു. നിയമം ഇത് ഭേദഗതി ചെയ്യുകയും അതാൽ ചെയർപേഴ്സന്റെ നിയന്ത്രണത്തിന് വിധേയമായി എല്ലാ ഭരണപരവും സാമ്പത്തികവുമായ അധികാരങ്ങൾ (ജുഡീഷ്യൽ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഒഴികെ) വിനിയോഗിക്കാൻ സെക്രട്ടറി ജനറലിനും സെക്രട്ടറിക്കും അനുമതി നൽകുകയും ചെയ്യുന്നു.
- **കേന്ദ്ര ഭരണ പ്രദേശങ്ങൾ:** കേന്ദ്ര ഭരണ പ്രദേശങ്ങൾ നിർവഹിച്ച SHRC മനുഷ്യാവകാശ പ്രവർത്തനങ്ങൾ കേന്ദ്ര ഗവൺമെന്റിന് നൽകാമെന്ന് നിയമം അനുശാസിക്കുന്നു. ഡൽഹിയുടെ കാര്യത്തിൽ മനുഷ്യാവകാശവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പ്രവർത്തനങ്ങൾ NHRC കൈകാര്യം ചെയ്യും.

byjusexamprep.com